Sayın
Hüdaverdi Talay
Kartaltepe Terakki Cad. Barbaros
Sokak No:104/2 BAKIRKÖY

TÜRK ÖĞÜN ÇALIŞ GÜVEN

K. ATATÜRK

İSTANBUL Tekstil

işçisinin sesi

Sahibi
İstanbul Tekstil
Sendikası Adına
Rıza Güven

Yazı İşleri Müd.
Bahir Ersoy

Adres: Sıhhiye Ap. Kat 3
Cağaloğlu — İstanbul
Tel.: 27 67 82

Dizgi — Tertip ve Baskı:
ÖZDEMİR BASIMEVİ
TEL: 22 83 39

YIL: 1 - SAYI: 13 1 ŞUBAT 1968 FİATI: 50 Krş.

İstanbul TEKSTİL ÖRME GİYİM SANAYİİ İşçileri Sendikası tarafından tebliğ edilmiştir

TEHLİKE ÇANI

Kıdem tazminatı kalkıyor ilgilileri uyarıyoruz

Bir Amerikalı Uzmanın raporuna dayanılarak hazırlanan işsizlik sigortası kanunu tasarısında 931 sayılı kanunun 14. cü maddesi uyarınca ödenmekte bulunan kıdem tazminatının kaldırıldığı söylenmektedir.

Önce bilinmesi lâzımdır ki, kıdem tazminatı işsizlikle ilgili bir tazminat değildir.

Kıdem tazminatı işçinin yıllarca bir işyerinde ömür törpülüyerek uğradığı yıpranmanın ve işten çıkarılması hâlin- kinaya yatırdığı sermayesini muayyen bir süre sonunda amorte ediyor sa, makinaya değer kazandıran ve istihsalde birinci derecede lüzumlu olan insan vücudunun da bir amortismanı olmak gerektiği için bu müessese doğmuştur. Nitekim rahmetli İş Hukuku Profesörü Ferit Hakkı Saymen eserlerinde kıdem tazminatını eleştirirken bu açıdan hareketle kıdem tazminatını kıdem ikramiyesi olarak adlandırmıştır.

Kıdem tazminatının kaldırılması halinde 275 sayılı kanun gereğince yapılacak toplu iş sözleşmeleri de hüküm ifade etmeyen birer vesika olacaktır. Zira toplu iş sözleşmeleri ile istenilen

Kanun tasarısı protesto

TEKSİF KONGRESİ İPTAL KARARI KESİNLEŞTİ

Bilindiği gibi Teksif Yürütme Kurulu üyelerinden bir kısmının muhaliflerini yenmek için hazırladığı bir komplo neticesi aktedilen 1965 kongresine İstanbul şubesinden katılması gereken 36 delegeden 19 u alınmamış, buna mukabil kendi taraftarı şubelerden 17 delege fazla çağrılarak muallel bir kongre yapılmıştı.

Kongre günü, Ankara İş Mahkemesince kongrenin tüzüğe aykırılığı hakkında verilen tesbit kararı da mevcut delegelerin oyları ile kabul edilmeyince, İstanbul ve bir kısım Anadolu şubelerinin delegeleri kongreyi terket mişler, kanun, tüzük ve ahlâk kurallarına aykırı olarak aktedilen bu kongrenin iptali için dava açmışlardı. Bu kongrenin seçtiği Yürütme Kurulunca derhal harekete geçirilen uydu bir Haysiyet Divanı, davacıları Sendikadan ihraç etmişti.

Başyazı

Yeni İş Kanunu ve

garip hükümler

İŞÇİYE HAPİS İŞVERENE PARA CEZASI!.

Yazan: Rıza GÜVEN

Yıllardan beri uygulanmakta olan 3008 sayılı İş Kanununun ihtiyaçlarına cevap verecek biçimde değiştirilmesi için verilen savaşlar, siyasi partilerce yapılan vaadler ve Anayasanın emredici hükümleri sonunda yeni bir iş kanunu tasarısı hazırlandı. Tasarı uzun müddet Yasama Organlarında uyuduktan sonra Büyük Millet Meclisinden geçti. Birçok noksanlık ve aksaklıklarla dolu bu kanun tasarısının Cumhurbaşkanı tarafından veto edilmesi üzerine büyük ümitlere kapıldık. Büyük ümitlere kapıldık çünkü, Sayın Cumhurbaşkanı bu kanunu günün ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte bulmadığı için veto etti sanmıştık.

Tekrar Yasama Organlarına gelen bu kanun Millet Meclisinde yeniden gözden geçirildikten ve büyük değişikliklere uğradıktan sonra Cumhuriyet Senatosuna gitti. Senatoda da bir çok değişikliklere uğrayan kanun, Büyük Millet Meclisinde tekrar görüşüldü ve Cumhurbaşkanının onayı ile kesinleşti. Böylece Sayın Cumhurbaşkanının önceki vetosunun nedenleri anlaşılmış oldu. Meğer Sayın Cumhurbaşkanı noksanlık bulduğu

(Devamı 4. sayfada)

de eski işyerinde geçen uzun sürede elde ettiği terfiler sebebiyle almakta olduğu ücretin, o işten ayrılması halinde yeni bir işe daha az ücretle alınmasının ya da hiç iş bulamamasının tazminatı ve de gençliğini verdiği bir işverenin işine eskisi gibi verimli olamaması sebebiyle suyu sıkılmış bir limon kabuğu gibi çöpe atılmasının karşılığıdır.

Dilimizde kıdem tazminatı olarak adlandırılan bu hak aslında tazminat da değildir. Bir sermayedar nasıl ki ma-

edildi

Amerikalı bir uzmanın raporuna uyularak, Çalışma Bakanlığı tarafından hazırlanan ve işçilerin kıdem tazminatlarının kaldırılmasını ön gören «İşsizlik Sigortası Kanun Tasarısı» işçi ve sendika çevrelerinde endişe uyandırmıştır.

Şehrimizde bulunan 10 sendika dün birer bildiri yayınlıyarak tasarıyı ve tasarıyı hazırlayan AP. İktidarını protesto etmişlerdir

(Devamı 4. sayfada)

zam vesair sosyal hakları bir grev tehlikesiyle karşılaşmamak için rahatlıkla kabul eden işveren, ertesi gün işçileri iş

(Devamı 3. sayfada)

Uzun süre devam eden ve çeşitli istihaleler geçiren bu dava nihayet 21 Nisan 1967 de bitmiş ve kongre ile aldığı bütün kararlar iptal edilmişti. Böylece ihraç kararları da orta dan kalkıyordu.

(Devamı 4. sayfada)

İstanbul elektriksiz kalma tehlikesinde

Hüdaverdi TALAY

İsanbulda kurulacak bir enerji santralı için İETT Genel Müdürü Saffet Gürtaş tarafından İsviçre firmalarından temin edilen kredilere Etibank-ın gülçük çıkarması bu kredilerin kaybolmasına; dolayısıle bugün dahi gerekli enerjiyi temin edemeyen sanayii kollarının bir iki sene sonra felce uğrayıp, iş yerlerinin kapatılmasına kadar gidebilir. Halbuki verilen izahatta 300 bin kilovatlık bu enerji santralı ile İstanbul elektrik ihtiyacı 21. asra kadar karşılanacağı gibi, elektrik ücretlerinde de bir indirim yapılacağı belirilmekte, aksi halde iki sene sonra İstanbulun yarısının elektriksiz kalmağa mahkum olduğu hatılatılmaktadır.

Hal böyle iken, İstanbulda çalışan işçileri yakından ilgilendiren bu konuya sendikaların gerekli ilgiyi göstermemiş olması dikkat çekicidir.

Sendikacılık acaba 1 veya 2 senede bir toplu sözleşme yapmaktan mı ibarettir?.

İsviçre Bankasının vermiş olduğu kredinin İETT tarafından kullanılabilmesi için verilen müddetin çok yakın bir zamanda biteceği belirtilmektedir. Bu sebeple İETT ile Etibank arasındaki bu ihtilâfı, İstanbul işçisinin menfaatleri açısından, İETT lehine neticelenmesi için, sendikaların baskı görevlerini yapmalarında sayısız faydalar vardır. İş işden geçmeden sendikalar bu konuya eğilmelidirler.

TEMSİLCİ ARKADAŞ

Hüseyin AKDUMAN

Sendikanın temsilciliğine atandığın gün, sen artık normal işçilik görevinin üzerine, en az onun kadar önemli bir mesuliyet daha almış bulunuyorsun.

Bir taraftan işyerinde normal çalışmanı yaparken, diğer yandan sendikanın sana verdiği görevleri yerine getireceksin. Zor bir iştir bu. Fakat zor işleri yapıp başarmanın ayrı bir zevki vardır. Haksızlığa uğrayan, yanlış işlemler yüzünden mağdur olan arkadaşların şikâyetlerini hallederek onları üzüntüden kurtulmuş görmenin ayrı bir mutluluğu vardır.

Sendika temsilcisi, çalıştığı işyerinde sendikasının temeli ve teminatıdır. Çalışkan bir temsilcinin dikkat edeceği önemli konulardan bir kaçı şunlardır.

1 — İşyerinde çalışan işçilerin sendikaya üye olmalarını sağlamak ve yeni gelen işçilerle ilgilenerek onları sendikaya üye olmağa ikna etmek,

2 — Kanunların ve top

(Devamı 4. sayfada)

Mekik

Bir seminerin ardından

— 5 —

5— Türkiye'de sendikacılık üzerine tartışma yapılamaz hale gelmiştir. Bu konu, (TABU) olmuştur diyen sayın Doç. Dr. Nusret Ekin'i bizzat yaptığı münakaşa tekzip etmiyor mu? Eğer konuyu ilk defa bu görünüşü ile ele alan kendileri olsa idi biraz düşünür ve gerçek payını arardık. Halbuki günlük gazete, haftalık veya aylık dergilerde bu yolda yapılan münakaşalar sayılamıyacak kadar çoktur. O halde işçi sendikaları TABU değildirler. Hem niçin TABU'laşsınlar? Eğer hakkın kanunlarla tahkimi sırasında kamu oyunun işçi sendikaları lehinde olduklarının görünüşü bu yargının sebebi ise, sayın Ekin'den önce işçi sendikaları ve idarecilerinin hataları, devamlı teşhir ve kritik konusu olagelmiştir. Ama bu arada zaman olmuş lehte yazı-

(Devamı 4. sayfada)

İşci asgari ücretleri yeniden ve adil şekilde ayarlanacak

İş Kanununun 33 üncü maddesine göre hazırlanan, asgari ücretlerin tesbitine ilişkin yönetmelik, halen hazırlık safhasındadır.

Yeni yönetmeliğe göre 11 asgari ücret tesbit komisyonları kaldırılmakta, merkeziyetçi bir kurul şekline gidilmektedir. Asgari ücreti aralarında 5 işveren ve 5 de Devlet daireleri tarafından gönderilecek üyelerin bulunduğu bir kurul tesbit edecek ve bu kurulun görev süresi iki yıl olacaktır. Öğrenildiği ne göre, yönetmelik şu hükümleri ihtiva etmektedir:

«Belirli bir konudaki asgari ücretler en geç iki yılda bir yeniden tesbit edilecektir.

Asgari ücret tesbit edilirken İş Kollarının özelliğinden başka, ailelerin tüketim ihtiyaçları işçinin ailesi ile birlikte geçinmesi gerekli ücret hadleri, ücret artırımlarının verim artışı ile orantılı olması dikkate alınacaktır.

Toplu ve Özel Sözleşmelerle tesbit edilen asgari ücretler, 931 Sayılı Kanuna göre, tesbit edilen ücretten az olmayacaktır. Asgari ücret tesbiti öngörülen «işkolları ve bu iş koluna dahil «işler» iktisadi faaliyetlerin milletlerarası tasnifine göre tayin edilecektir.

245 ASGARİ ÜCRET KARARI VERİLDİ

Öte yandan 11 asgari ücret komisyonlarında, bugüne kadar 245 asgari ücret kararı verilmiş ve bunlardan 136 karar itiraza uğramıştır.

136 kararın 120 si asgari ücret itiraz ve tetkik kurulu tarafından incelenerek karara bağlanmış, 16 sının ise, 931 Sayılı Kanunun geçici 1-B maddesi gereğince itirazları incelenmemiştir.

1967 yılı içinde itiraz tetkik kurulundan geçerek kesinleşen asgari ücret ortalaması 1079 kuruştur. Bu vasatı 1966 yılı vasatisine nazaran yüz de 06 kadar bir artış göstermiştir.

Tez-Büro İş'ten Haberler

ORKO'DA UYUŞMAZLIK

Sendikamız ile Ordu İstihlâk Kooperatifi (OR-KO) işvereni arasındaki Toplu İş Sözleşmesi müzakereleri İşverenin inatçı tutumu yüzünden sonuçlanmamış ve durum Uzlaştırma Kuruluna intikal etmişti. Bu kerre Uzlaştırma Kurulu ihtilâflı noktaları teker, teker ele almış hepsinde de ittifak ile karar vermşitir:

1 — 24 Temmuz günü işçi bayramıdır. Hiçbir iş karşılığı olmaksızın bir yövmiye ödenmesine,

2 — Kurban Bayramında (400), Ramazan Bayramında (400) olmak üzere senede (800) TL. ikramiye ödenmesine,

3 — Asgari ücretin 400 lira olmasına,

4 — Bütün ücretlere seyyanen ayda 50 TL. zam yapılmasına,

5 — Para işleriyle meşgul olanlara kasa tazminatı verilmesine,

6 — İşçilere ayda 10 TL. çocuk zammı verilmesine,

karar almıştır.

İşçiler 25 yıl çalıştıktan sonra

Onbeş günde bir

Bahir Ersoy

Kalkınma plânı ve asgari ücret

Ikinci Beş Yıllık Plânın, Çalışma Sorunları bölümünde asgari ücretler ele alınmakta ve «asgari ücretlerin işçinin geçimini ve refahını sağlayacak bir hayat seviyesini verecek duruma getirilmesine gayret sarfedilecektir» denmektedir.

Yukarıdaki ifadeden de anlaşılacağı gibi, plân asgari ücret anlamında bir hamle yapmak arzusundadır. Bunu «işçinin geçimini ve refahını sağlayacak bir hayat seviyesi verecek..» şeklindeki ifadesiyle teyid etmektedir.

Plân icrayı bağlamaz. Yani hükümet edenler plânın taşıdığı bütün özellikleri benimsemiyebilirler. Eğer plânın mutlak bağlayıcı mahiyeti olsa idi konumuzdaki taşıdığı ruhun bir hamleye işaret olduğunu söyleyebilirdik. Gerçekleri mukayeseye imkân veren ilmi ve memleket sorunları içinde, asgari ücretin değerlendiriliş tarzı bakımından önemi de büyüktür. Hiçbir zaman memeketimizde asgari ücret, plânın içtenlikle benimsediği açıdan ele alınmamıştır. Hatta 931 sayılı İş Kanununun geçici 1. maddesinin B bendi ile, ilgililerin işçi ücretlerine ne umursamaz gözle baktıklarını anlamak için ininsanın çok düşünmesi gerekmez.

İstanbul'da Tekstil iş kolunda 16 yaşından büyükler için saatte 200 krş, İzmir'de Deri-Debbağ işkolu içinse günde 16 lira asgari ücret tesbit edilmişti. Bu ücretler yetersiz olduğu gibi, plânın yukarıda işaret edilen ruhuna da asla uygun değildi. Buna rağmen İstanbul Tekstil işçilerinin halen mer'i resmi asgari ücretlerinin saatte 150 krş., İzmir Deri-Debbağ işçilerinin günde 13.50 lira oldu

garip hükümler

İŞÇİYE HAPİS İŞVERENE PARA CEZASI!.

Yazan: Rıza GÜVEN

Yıllardan beri uygulanmakta olan 3008 sayılı İş Kanunun ihtiyaçlarına cevap verecek biçimde değiştirilmesi için verilen savaşlar, siyasi partilerce yapılan vaadler ve Anayasanın emredici hükümleri sonunda yeni bir iş kanunu tasarısı hazırlandı. Tasarı uzun müddet Yasama Organlarında uyuduktan sonra Büyük Millet Meclisinden geçti. Birçok noksanlık ve aksaklıklarla dolu bu kanun tasarısının Cumhurbaşkanı tarafından veto edilmesi üzerine büyük ümitlere kapıldık. Büyük ümitlere kapıldık çünkü, Sayın Cumhurbaşkanı bu kanunu günün ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte bulmadığı için veto etti sanmıştık.

Tekrar Yasama Organlarına gelen bu kanun Millet Meclisinde yeniden gözden geçirildikten ve büyük değişikliklere uğradıktan sonra Cumhuriyet Senatosuna gitti. Senatoda da bir çok değişikliklere uğrayan kanun, Büyük Millet Meclisinde tekrar görüşüldü ve Cumhurbaşkanının onayı ile kesinleşti. Böylece Sayın Cumhurbaşkanının önceki vetosunun nedenleri anlaşılmış oldu. Meğer Sayın Cumhurbaşkanı noksanlık bulduğu

(Devamı 4. sayfada)

de eski işyerinde geçen uzun sürede elde ettiği terfiler sebebiyle almakta olduğu ücretin, o işten ayrılması halinde yeni bir işe daha az ücretle alınmasının ya da hiç iş bulamamasının tazminatı ve de gençliğini verdiği bir işverenin işine eskisi gibi verimli olamaması sebebiyle suyu sıkılmış bir limon kabuğu gibi çöpe atılmasının karşılığıdır.

Dilimizde kıdem tazminatı olarak adlandırılan bu hak aslında tazminat da değildir. Bir sermayedar nasıl ki ma-

edildi

Amerikalı bir uzmanın raporuna uyularak, Çalışma Bakanlığı tarafından hazırlanan ve işçilerin kıdem tazminatlarının kaldırılmasını ön gören «İşsizlik Sigortası Kanun Tasarısı» işçi ve sendika çevrelerinde endişe uyandırmıştır.

Şehrimizde bulunan 10 sendika dün birer bildiri yayınlıyarak tasarıyı ve tasarıyı hazırlayan AP. İktidarını protesto etmişlerdir

(Devamı 4. sayfada)

zam vesair sosyal haklarını bir grev tehlikesiyle karşılaşmamak için rahatlıkla kabul eden işveren, ertesi gün işçileri iş

(Devamı 3. sayfada)

Uzun süre devam eden ve çeşitli istihaleler geçiren bu dava nihayet 21 Nisan 1967 de bitmiş ve kongre ile aldığı bütün kararlar iptal edilmişti. Böylece ihraç kararları da ortadan kalkıyordu.

(Devamı 4. sayfada)

İstanbul elektriksiz kalma tehlikesinde

Hüdaverdi TALAY

İsanbulda kurulacak bir enerji santralı için İETT Genel Müdürü Saffet Gürtaş tarafından İsviçre firmalarından temin edilen kredilere Etibank-ın gülçük çıkarması bu kredilerin kaybolmasına; dolayısıle bugün dahi gerekli enerjiyi temin edemeyen sanayii kollarının bir iki sene sonra felce uğrayıp, iş yerlerinin kapatılmasına kadar gidebilir. Halbuki verilen izahatta 300 bin kilovatlık bu enerji santralı ile İstanbul elektrik ihtiyacı 21. asra kadar karşılanacağı gibi, elektrik ücretlerinde de bir indirim yapılacağı belirilmekte, aksi halde iki sene sonra İstanbulun yarısının elektriksiz kalmağa mahkum olduğu hatılatılmaktadır.

Hal böyle iken, İstanbulda çalışan işçileri yakından ilgilendiren bu konuya sendikaların gerekli ilgiyi göstermemiş olması dikkat çekicidir.

Sendikacılık acaba 1 veya 2 senede bir toplu sözleşme yapmaktan mı ibarettir?.

İsviçre Bankasının vermiş olduğu kredinin İETT tarafından kullanılabilmesi için verilen müddetin çok yakın bir zamanda biteceği belirtilmektedir. Bu sebeple İETT ile Etibank arasındaki bu ihtilâfı, İstanbul işçisinin menfaatleri açısından, İETT lehine neticelenmesi için, sendikaların baskı gösterileri yapmalarında sayısız faydalar vardır. İş işden geçmeden sendikalar bu konuya eğilmelidirler.

TEMSİLCİ ARKADAŞ

Hüseyin AKDUMAN

Sendikanın temsilciliğine atandığın gün, sen artık normal işçilik görevinin üzerine, en az onun kadar önemli bir mesuliyet daha almış bulunuyorsun.

Bir taraftan işyerinde normal çalışmanı yaparken, diğer yandan sendikanın sana verdiği görevleri yerine getireceksin. Zor bir iştir bu. Fakat zor işleri yapıp başarmanın ayrı bir zevki vardır. Haksızlığa uğrayan, yanlış işlemler yüzünden mağdur olan arkadaşların şikâyetlerini hallederek onları üzüntüden kurtulmuş görmenin ayrı bir mutluluğu vardır.

Sendika temsilcisi, çalıştığı işyerinde sendikasının temeli ve teminatıdır. Çalışkan bir temsilcinin dikkat edeceği önemli konulardan bir kaçı şunlardır.

1 — İşyerinde çalışan işçilerin sendikaya üye olmalarını sağlamak ve yeni gelen işçilerle ilgilenerek onları sendikaya üye olmağa ikna etmek,

2 — Kanunların ve top

(Devamı 4. sayfada)

Mekik

Bir seminerin ardından

— 5 —

5— Türkiye'de sendikacılık üzerine tartışma yapılamaz hale gelmiştir. Bu konu, (TABU) olmuştur diyen sayın Doç. Dr. Nusret Ekin'i bizzat yaptığı münakaşa tekzip etmiyor mu? Eğer konuyu ilk defa bu görünüşü ile ele alan kendileri olsa idi biraz düşünür ve gerçek payını arardık. Halbuki günlük gazete, haftalık veya aylık dergilerde bu yolda yapılan münakaşalar sayılamıyacak kadar çoktur. O halde işçi sendikaları TABU değildirler. Hem niçin TABU'laşsınlar? Eğer hakkın kanunlarla tahkimi sırasında kamu oyunun işçi sendikaları lehinde olduklarının görünüşü bu yargının sebebi ise, sayın Ekin'den önce işçi sendikaları ve idarecilerinin hataları, devamlı teşhir ve kritik konusu olagelmiştir. Ama bu arada zaman olmuş lehte yazı-

(Devamı 4. sayfada)

Çalışma Bakanının bütçe konuşması

Karma Bütçe ve Plân Komisyonunda, 1968 Mali Yılı Bütçesinin müzakerelerinden sonra Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem söz almış, yapılan tenkid ve temennileri cevaplandırmıştır.

Ali Naili Erdem, önce işçi meskenleri meselesi üzerinde durmuş, bugüne kadar 29 bin işçi meskeni yapıldığını söyleyerek, bu iş için bugüne kadar 700 milyon lira civarında ödeme yapıldığını bildirmiştir.

İŞÇİ MESKENLERİNDE YENİ BİR SİSTEM

Çalışma Bakanı, daha sonra, işçi meskenlerine önümüzdeki yıldan itibaren yeni bir sistem uygulanacağını bildirmiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

«İşçi meskenleri için bugüne kadar bankaların verdiği kredi le mesken alma işine devam edilmeli, kooperatif yolu ile de işçilere mesken yaptırılması işi yürütülmelidir.

Üçüncü alternatif şu olmalıdır: Yapılmış binalar satın alınmalı ve bunlar işçiye intikal ettirilmeli, dördüncü alternatif te Sosyal Sigortalar tarafından ihaleler yapılmak suretiyle inşaatlar yapılmalı ve işçilere verilmelidir. Bu Sosyal Sigortalar Kurumunca ve Bakanlıkça kabul edilmiş olup, bunun ilk tatbikatını 1968 yılında Adana bölgesinde 1500 mesken yaptırılarak ihtiyaç sahiplerine dağıtmak suretiyle yapacağız.

SOSYAL MESKENLER NE KADAR OLACAK

Türkiye'nin bünyesine 67 buçuk metrekarenin uygun olmadığı anlaşılmış ve sosyal meskenler 100 metrekareye çıkarılmıştır. Bu tarz işlerde sadece ekonomik ölçülerin kâfi gelmiyeceğini düşünen hükümet sosyal ölçüleri de nazarı itibara almıştır»

TARIM İŞ KANUNU ÇIKACAKTIR

TİP Milletvekili Rıza Kuas'ın «Tarım-İş Ka-

BİR GREVİN HİKAYESİ

83 gün süren Yedikule Kordelâ Fabrikası grevi hatıra defterinden

6 Temmuz 1967
Perşembe
Grevin 4. ncü günü

Grevci işçiler sabahın erken saatlerinden itibaren grev mahalline kafileler halinde geldiler. Kendi aralarında teyp, bağlama ve darbuka çalarak eğlenmeğe çalışıyorlar. Öğle vakti, her biri evinden getirmiş olduğu yemeği ağaçların altında oturup yediler.

Saat 13.30. Ekipler, beyanname dağıtmak için Sümerbank, Akın Tekstil, Akfil ve Bozkurt fabrikalarına gittiler.

Toplum Polisleri geldi. Şefleri çadıra gelip başarı temennisinde bulundu. İşçilerle beraber çay içtiler ve bir müddet sonra grev mahallinden ayrıldılar.

Son Saat gazetesinden gelen muhabirler grevle

beyanname dağıtmak üzere gittiler. Plâstik-İş Sendikasına üye işyeri olan Daver kilit fabrikasından temsilciler gelerek grevci işçilere maknek işçi arkadaşları eğlendirmek ve greve dikkati çekmek için özel bir program hazırlamak yoluna gitti. Mehmet Manav bu hususta vazifelendirildi.

Saat 9. Grev mahalli hınca hınç dolu. Mikrafon tesisatının tamamlanmasını müteakip saz

tik. İşçi arkadaşlar heyecana kapılarak «Ölümüz çıkar, mallar çıkmaz» diye bağırmaya başladılar. Kendilerine bütün işçilerin greve iştirak etmesinden dolayı işyerinde tam mamul mal olsa dahi, bunların dışarıya çıkarılmasına kanunen imkân olmadığını izah et-

Hazırlayan:
Fuat Pınarbaşı

nunu çıkarılamaz. Çünki, toprak ağalarının baskısı vardır.» sözüne karşılık veren Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem şunları söylemiştir: «Ben toprak ağası değilim. Bir karış toprağım da yok. Ayrıca onun gibi Wolksvagen arabam da yok. Toprak ağaları bizim kapıdan içeri giremiyeceği gibi, Tarım-İş Kanununun çıkmasına da kimsenin baskısı bahis konusu değildir.

Tarım-İş Kanunu üzerindeki çalışmalar ilerlemektedir ve son olarak Tarım Bakanlığının da bu konudaki görüşü alınmış değerlendirilmeye geçilmiştir.

İŞSİZLİK SİGORTASI BÜTÜN İŞ KOLLARINDA UYGULANACAK

İşsizlik sigortası konusundaki çalışmalar hakkında da bilgi veren Erdem, üç defa süzgeçten geçirilen bu tasarıya son şeklinin verilmekte olduğunu söylemiş, henüz hazırlanmış olmamasına rağmen tasarıda şu hedeflerin yer aldığını belirtmiştir:

«Bu tasarı üzerinde, diğer Bakanlıkların da görüşü alınmış bulunmaktadır.»

Yönetim Kurulu Üyesi

ilgili malumat alıp resim çektiler. Gün hadisesiz olarak sona erdi.

7 Temmuz 1967
Cuma
Grevin 5 nci günü

İşçiler muhtelif fabrikalara beyanname dağıttılar. Beyanname dağıtmaya gidenlerin haricindekiler, akşam yoklamasına kadar geçen zamanı kendi aralarında eğlenerek değerlendirdiler.

8 Temmuz 1967
Cumartesi
Grevin 6. ncı günü

Sabah yoklamasından sonra beyanname dağıtacak ekipler muhtelif semtlerdeki fabrikalara

buz karşılığı 165.— lira bağışta bulundular. Muhtelif ziyaretçiler gelmekte. Ziyaretçilerin işçilerin maneviyatları üzerinde büyük rolü oluyor.

Yedikule Gençlik Kulübü, grevci arkadaşlara boş zamanlarında oynamaları için top ve futbol sahasını verdi.

Cumartesi olduğundan, komite saat 14 de yoklama yaptı ve işçiler iyi tatiller dileğiyle evlerine gönderildi.

9 Temmuz 1967
Pazar
Grevin 7 nci günü

Grev'in ilk pazarı olduğundan, grev komitesi heyeti oyun havalarının en coşturucusunu çalmaya başladı. Pist bir anda müziğe kendilerini kaptırıp coşanlarla doldu. Güne iştirak edenler o anda grevi unutmuş, gelini olmayan bir düğünün havasına kendilerini kaptırmışlardı. Bilâhare davul zurna refakatinde folklor ekibi Erzurum barını oynamaya başladı. Gösterileri yarım saat sürdü ve uzun uzun alkışlandılar.

Grev mahalli istisna bir gün yaşamakta. Grevci işçilere hediye getirenlerin yanısıra işyerlerinde grev görmüş işçiler, arkadaşlarına moral vermekte. Sendikamız Şube ve Merkez Yöneticilerinin de iştirak ettiği gün saat 17 ye kadar hareketli ve neşe içerisinde devam etti. İşçiler grevin bu unutulmaz gününün tesirinde yavaş yavaş grev mahallinden ayrıldılar.

10 ve 11 Temmuz, grevin 8. ve 9. ncu günleri sakin geçti.

12 Temmuz 1967
Çarşamba
Grevin 10. ncu günü

İşverenin, işyeri müştemilâtından olmadığı gerekçesiyle, grevden önce mallarını saklamış olduğu binadan; mallarını çıkarmak için tedbir istediği sendikamızca öğrenildi. Grevci işçileri toplayarak durumu kendilerine kısaca izah ettik. Heyecanları biraz yatıştı.

Saat 16.45. Hâkim, bilirkişi heyeti, her iki taraf avukatları ve Genel Başkan işyerini narka kapısına geldiler. İşçiler toplu vaziyette heyetin etrafını sardı. Hâkim bir taşkınlıktan çekinmiş olacak ki, işçilere sertçe itidallerini muhafaza etmelerini, aksi halde polis çağırmak zorunda kalacağını bildirdi. Arkadaşların bir kısmını yatıştırarak ön kapıya doğru götürdük. Bilirkişi heyeti yemin ettikten sonra vazifesine başladı. Tapu kadostrodan gelen memurların ellerindeki çap ve tapuda, malların sakl olduğu binalar arazi olarak gözükünce, binaların kaçak olarak inşa edilmiş olduğu anlaşıldı. İşverenin iddia etmiş olduğu malların tesbitinin bilirkişice yapılması gerektiğinden, hâkim depoların anahtarını istedi. Araştırma neticesinde anahtarların olmadığı görüldü. Sendikanın avukatı Abdullah Sert, işverenin oynadığı oyunu hâkime izah etti. Hâkim taraflara başka savunmaları olup olmadığını sordu. Lehte tutulan zabıt üzerine, işçiler «Yaşasın Adalet» avazeleriyle heyeti yolcu ettiler. Böylece işveren tarafından açılan dava sübut etmiş oldu.

(Devamı var)

TEHLİKE ÇANI

(Baştarafı 1. Sayfada)

ten çıkararak yerlerine yeni ve daha az ücretle işçiler alabilecektir.

Kısacası sosyal güvenlik adı altında çıkarılan işsizlik sigortası kanunu büyük sosyal felâketler hazırlayacaktır. Denilebilir ki, «İşsizlik Sigortasının bulunduğu uygar ülkelerde kıdem tazminatı yoktur.» Bu söz doğru olabilir amma, o ülkeler ne Türkiyedir, ne o ülkelerde uygulanan sosyal güvenlik müesseseleri, hükümetin hazırladığı işsizlik sigortası kanunu tasarısı gibi kısır ne de oralarda yaşayan nufusun yarısı işsizdir.

Kaldı ki, kıdem tazminatı elinden alınan işçi, işsizlik sigortasından yararlanmak için kazancının % 1,5 unu ödemek zorunda bırakılmaktadır. Buna mukabil işverenin ödeyeceği aynı orandaki prim, maliyete intikal ettirilerek Milletin sırtından çıkacaktır. Bu kanun tasarısının kabulü halinde, işveren hiçbir şey vermeden kıdem ikramiyesi gibi bir mükellefiyetten kurtulacak, buna mukabil, işçi hem bu güvenlik müessesesinden yoksun kalacak, hem de işsiz kalması hâlinde kısa bir süre yarım ücret alabilmek için ömrü boyunca çoluk çocuğunun nafakasının bir kısmını müesseseye prim olarak ödemek zorunda kalacaktır. Bunun en tehlikeli tarafı da 60 yaşını doldurmayan işçinin emekli ödeneği alamadığı ülkemizde 35 yaşından sonra sokağa atıldığında iş bulamaması gerçeğidir.

İşte bu nedenlerledir ki; hem kıdem tazminatı kaldırılmamalı, hem de işsizlik sigortası priminin işveren tarafından ödenmesi kabul edilmeli dir.

Bu tehlikeler karşısında bütün işçi örgütlerinin birlikte savaşmasını, Hükümet edenlerin de etraflı düşünerek milyonlarca işçinin felâketi ne meydan vermemesini diliyoruz.

Saygılarımızla.

Genel Sekreter
Yunus Kara

Genel Başkan
Rıza Güven

Kanun tasarısı

(Baştarafı 1. sayfada)

Bildiriyi yayınlayan sendikalar arasında Türkiye Gazeteciler Sendikası, Genel — İş Sendikası, Enerji — İş Sendikası, Deri — İş Sendikası, Tekstil Sendikası, Petrol — İş Sendikası, Türk Deniz Ulaş — İş Federasyonu, Oleyis Sendikası bulunmaktadır.

Türk — İş Birinci Bölge Temsilciliği de yayınladığı bildiride «İşsizlik sigortasına evet, kıdem tazminatının kaldırılmasına kesinlikle hayır» dediklerini bildirmiştir.

Sendikalar yayınladıkları bildirilerde bu tasarı ile işçiye verilmiş olan hakların birer birer geri alınmak istendiğini ifade etmişlerdir.

Bir seminerin ardından

(Baştarafı 1. sayfada)

lar ekseriyeti teşkil etmiş ise niçin memleketimizde yeni gelişen iş hukukunda diğer dünya milletlerindeki gibi kuvvetliye karşı zayıfın hukuki haklarının tahlili diye yorumlanmıyor?

24.7.1963 günü yürürlüğe giren 274 ve 275 sayılı Toplu Sözleşme ve Grev Yasalarının yarattığı hakkı teslim vasatında sendikacıların davranışlarında görülen alışkanlık dışı hareketler konuşmacıyı bu kanaate götürüyorsa yargıları ile sert hükme vardıklarını öylemek hata olmayacaktır. Bu yasalar sosyal hayatımızda durgun bir düzenden hareketliliğe geçişi sağladılar. Bu geçiş bütün endişelere rağmen dünyanın her tarafından daha rahat ve daha olgun olmuştur. Bizdeki sendikacıların tamamen kusursuzluklarını iddia edecek değiliz. Kusurları var. Fakat sendikacılığımızı TABU saydıracak kadar ne himaye altındalar, ne de hodbin. Sendikacılığımız dünya esndikacılığı içinde münakaşaya en açık olanlarındandır.

Sendikacılığımız genellikle üçüncü dönem toplu sözleşmelerini yapmaya hazırlanmaktadır. Yani «Toplu Sözleşme» düzenindeki tecrübeleri gelişiyor. Bu düzenin başlangıcından şimdiye kadar onların tecrübesizlikleri ve işverenlerin stratejileri yüzünden sendikacılığımız özel bir manzara göstermişse eleştiricinin bunları da değerlendirerek hükme varmasını isterdik.

Yeni İş Kanunu

(Baştarafı 1. sayfada)

için değil, işçilere çok gördüğü bir kısım hakların kısıtlanmasını isediği için veto etmiş bu kanunu.

Biz Sayın Cumhurbaşkanının bu kanunu bizzat tetkik ederek veto ettiği kanısında değiliz. Büyük devrim hareketlerine rağmen Devlet mekanizmasına çöreklenmiş bir takım geri düşünceli teknisyenlerin marifetleridir bunlar. Her ne ise, şimdi yeni kanunun bir takım iyilikler yanında getirdiği garip ve adaletsiz hükümlerden birkaçını sıralayalım.

Kanunun 26. maddesi, «İşçi ücretleri, en geç haftada bir yurtta geçmesi zorunlu para ile ödenir» demektedir. Bu emredici hükme rağmen, buna riayet etmeyenler için koyduğu cezaya bakalım. «İşçinin bu kanundan veya Toplu İş Sözleşmesinden veya hizmet akdinden doğan ve 26. ncı maddede tarif edilen ücretini süresi içinde kasden tam olarak ödemiyen veya noksan ödeyen işveren veya işveren vekili hakkında, bu durumda olan her işçiye karşılık 50 liradan az olmamak üzere para cezasına hükmolunur. Fiilin tekerrürü halinde evvelce verilmiş olan para cezasının iki katı hükmolunur» demektedir.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir iş ye-

Belki Cumhuriyet Savcılığı işvereni mahkemeye verecektir. Amma.. İşverenin işçi ücretlerini kasdet ödemediğini isbat etmek zorunluğu vardır. Bu sebeple dava yıllar yılı sürüp gidecek, işveren de cezalandırılıncaya kadar her hafta kanuna karşı gelmekte devam edecek, hükümetimizde memlekette kanun var diye öğünecektir.

Aynı kanunun 24. maddesi, — evvelce 3 işçinin işten çıkarılması toplu çıkarma sayılırken — şimdi 10 kişiden fazla ve işçi sayısının onda birini toplu işçi çıkarma diye tarif etmiş bulunuyor. Demek oluyor ki, 10 işçi çalıştıran bir işveren bütün işçilerini, 1000 işçi çalıştıran işveren ise 100 işçisini kimseye sormadan sokağa dökebilecek, hükümet edenler de yurtta iş güvenliği vardır diyebileceklerdir.

Son dakikada Cumhuriyet Senatosunda 931 sayılı kanunla eklenen bir geçici madde de, mahalli asgari ücret komsiyonlarınca verilmiş ve henüz kesinleşmemiş olan asgari ücret kararları ve bunlara ilişkin işlemlerin durdurulması hakkındadır. Bu geçici madde ile de onbinlerce işçinin almakta olduğu ücreti saatte 50 kuruş indirmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanının veto ettiği Kanunda, işçi ücretlerini zamanında ödemeyen işverene hapis cezası vardı. Kanun ikinci defa meclise geldiğinde bu hüküm kaldırıldı. 275 sayılı kanuna aykırı hareket eden işçiye hapis cezası verilirken ayni suçu işleyen işverene neden para cezası?.

Yurttaşlar arasında eşit ceza uygulanmalıdır. Aksi takdirde imtiyazsız ve sınıfsız bir millet olduğumuz iddiası lâf-i güzaftır.

931 sayılı kanunu her gün ayaklar altına alan, işçinin nafakasını gasbeden işverene verilen ceza bu kadar hafif, suçun tesbiti bu kadar güç olursa her işveren rahatça suç işleyebilir.

Temsilci arkadaş

(Baştarafı 1. sayfada)

lu iş söleşmesinin ne dereceye kadar uygulandığını tesbit etmek ve noksanlıkların giderilmesi için ilgililerle ilk teması yapmak, halline imkân bulunmamış konular varsa bağlı olduğu şubeye durumu yazı ile bildirmek.

3 — Sendikadan gelen yazıları ilân tahtalarına asmak, paydos saatlerinde işçileri toplayarak sendika hakkında bilgi

Temsilciler, kendisine müracaat edenleri dinleyip onları aydınlatmakla görevlidirler.

ŞİKAYETLERİ TAKİP

Şikâyet edilen mevzuun şikâyetçinin elyazısıyla olması ve imzalı bulunması lâzımdır. İlk temsilciler toplantısında işçinin müracaatı müzakere edilerek ne yapılması kararlaştırılıp karar defterine yazılacaktır. Temas neticesinde

Acele bakılması icap eden şikâyetler için temsilciler heyetinin bir kararı yoksa bu mesele ile ilgili olarak baş temsilcinin yetkililerle temas etmesi ve neticeyi Temsilciler Kurulu ile işçiye bildirmesi lâzımdır.

Temsilci arkadaşlar bu usulü takip ederlerse hem çalışmalarını vesikalara bağlamış olur hem de unutulmaz.

İstanbul Tekstil İşçileri Sendikası, üyeleri-

Teksif kongresi

(Baştarafı 1. sayfada)

KAÇAK VE KANUNSUZ BİR KONGRE DAHA

Kongrenin iptaline karar verilir verilmez mevcut Yürütme Kurulu derhal harekete geçerek bir yandan bu kararı temyiz ederken diğer yandan da ikinci bir kanunsuz kongre teşebbüsünde bulunmuşlardı.

19 Mayıs günü yapılmasına karar verilen ikinci kanunsuz kongrenin durdurulması için davacılar tarafından istenilen tedbir talebi, Ankara 9 ncu Asliye Hukuk Hâkimliğince «kesinleşmemiş bir mahkeme kararının icrası mahiyetinde görüldüğünden» reddedilmişti. Böylece toplanan kongre dikensiz gül bahçesi gibi sessiz sedasız geçti ve tertipçiler tekrar seçilmenin yolunu buldular. Bu arada ihraç edilen Yöneticilere önce kabul edilen 527.000.— liralık sarfın tamamı zimmet çıkarılarak dava açılmış ve çeşitli yayın organları ile kamu oyuna duyurulmuştu.

Bu ikinci kongrenin iptali için de dava açılması ve tedbir isteğinde bulunulmuş, fakat henüz birinci mahkeme kararının kesinleşmediğinden bahisle tedbirin reddi istenmişti. Ankara 13. Asliye Hukuk Hakimliği su dan bir gerekçe ile tedbiri reddetti. Yargıtay 2. Hukuk Dairesi mahkeme kararını onaylamış olmasına rağmen kesinleşmemesi için yapılan tashihi karar talebi de uzun zaman sonra geçtiğimiz günlerde reddedildi.

Şimdi kesinleşmiş bu karara göre ehliyetsizlikleri hükmen sabit olan davalı Sendika Yöneticileri hile ile akdettikleri ikinci kanunsuz kongreden tekrar seçildikleri iddiasile halen işbaşındadırlar.

İki buçuk yıldan beri tüzük ve kanunlara aykırı olarak yaptıkları işlemler dolayısile harcadıkları para milyonları, işbaşında kalabilmek için şahıslar çıkarına harcadıkları para yüzbinleri aştıktan başka üç kişinin çıkarı için yapılan bu ahlâk dışı davranışlar sebebile teşkilâtın manevi kaybı ise para ile ölçülmesi mümkün olmıyan bir seviyeye vardı. Kanunsuzlar halâ iş başında bulunuyorlar. Bir kısmı Türkiye Tekstil işçileri de bunları beslemek için her ay aidat ödemeğe devam ediyorlar.

rini tam beş defa Bölge Çalışma Müdürlüğüne, üç defa Cumhuriyet Savcılığına şikâyet ettik. İşverenin üç defa kanuna muhalefet ettiğini müfettiş raporu ile tesbit eden Bölge Çalışma Müdürlüğü, ilk defa Sendikamıza bir yazı ile «İşçi ücretlerini zamanında vermeyen işverene, işçi ücretlerini zamanında ödemesi için gerekli tebliğat yapılmıştır.» diye cevap verdi. Yani hakkında kanuni işlem yapılmadı.

Savcılığa yaptığımız müracaatlardan ise henüz hiç bir ses çıkmadı.

vermek.

4 — İşten çıkarılan işçinin, işten çıkarma sebebini öğrenmek ve alacağı tazminatın hesabını kontrol etmek.

5 — En az haftada bir bağlı olduğu şubeye uğrayarak sendika çalışmaları hakkında bilgi vermek.

Sendika temsilcisi bu görevlerini lâyıkiyle yerine getirebilmek için Toplu İş Sözlesmesini ve kanunları iyi tetkik etmeli ve çok okumalıdır.

olumlu bir sonuç alındığı takdirde durum şikâyet yazısının münasip bir yerine yazılacak ve netice işçiye anlatıldıktan sonra yazı evrak dosyasına kaldırılacaktır.

Temaslarının neticesinden memnun olmayan işçinin şubeye durumu bildirmesi halinde, temsilci, işçinin yazısının bir suretini ve yapılan işlemin neticesini ilgili şubeye en kısa zamanda bildirmekle görevlidir.

ne aydınlık yarınlar getirme çabasında başarılı olmuş ve olmaya devam edecekse, bu başarıda temsilci olarak senin hissen en büyüğü ve şereflisidir.

Çocuklarımıza bizim çektiğimiz sıkıntıları çektirmemek, daha iyi çalışma ve yaşama şartları hazırlamak görevimizdir. Bu görevi hep birlikte el ele en iyi şekilde yaparsak, amacımıza daha emin ve daha çabuk varırız.

Balıkesirli işçiler Türkiye'de sun'i tahta yapacak

Almanyada çalışan işçilerimizin TÜRKSAN'dan sonra kurdukları ikinci kooperatif olan İŞBİR, yurdumuzda yatırım için teşebbüse geçmiştir. 536 işçimizin kurdukları kooperatifin kuruluş sermayesi 2 milyon 700 bin liradır. «İŞBİR Sanayi ve Ticaret A. Ş.» ismi ile teşekkül eden kooperatifin Almanyadaki formaliteleri tamamlanmış ve belgeler Ticaret Bakanlığına sunulmuştur.

Kooperatif, yapacağı yatırımlarda orman ürünlerini ve artıklarını değerlendirmek amacını gütmektedir. Ve kuruluş sermayesinin yüzde 25'i olan 675 bin lira Türkiyeye havale edilmiştir.

İşçi Birliği kelimesinin kısaltılmış şekli olan İŞBİR'i isim seçen şirketin murahhas azası Mustafa Kuş ile Erol Yazaltın şirketin tescilini yaptırmak ve yurt içi temasları yapmak için Türkiyeye gelmişlerdir.

Devlet Plânlama Teşkilâtının onayına sunulacak projeler şunlardır:

1) Talaştan sıkıştırılmış sun'i tahta fabrikası.

2) Türkiyede Makine Kimya Endüstrisinin yaptığı «kontra tabla» ve «ağaç kapı» fabrikası.

3) Formika ve PVC kaplı sıkıştırılmış talaştan, Avrupada «İsveç mutbak mobilyası» ismi ile tanınan portatif mutbak mobilya fabrikası.

Projeleri hazırlanan ve gerekli âletler için firmalardan alınan tekliflere göre fabrika 4 milyon liraya çıkacaktır.

ORTAK ARANIYOR

Şirketin yurt içindeki temaslarını yapmak üzere gelen Erol Yazaltın, Türk işletmecilerinden ortak aradıklarını söylemiştir.

Ev yapanlara yardım edilecek

ANKARA (Özel) — İmar-İskân Bakanı Haldun Menteşoğlu, Karma Bütçe Komisyonunda yeni mesken politikasını izah etmiş, «Ev yapmak isteyen her vatandaşa kredi verilecektir» demiştir.

Emlâk Kredi Bankasındaki fonun 50 milyona yükseltildiğini açıklayan Menteşoğlu halen gecekondu önleme bölgelerinde uygulanmakta olan «5 bin lira mesken kredisi» nin genelleşeceğini söylemiştir.